

Til:

- Kunnskapsdepartementet

Oslo, 13. juni 2022
Ref.: 165/22/MJS/ph

Finansiering av universiteter og høyskoler

Overordnet så er det utfordrende å gi utfyllende innspill til Hatlenutvalgets rapport om finansiering av universiteter og høyskoler. Formålet med endringene angis kun delvis og konsekvensen av forslagene og kombinasjonen av eventuelle endringer er derfor vanskelig å overskue.

Når disse begrensingene er nevnt har Norsk psykologforening følgende innspill til utvalgets rapport.

Indikatorer og ressursallokering

Forskning

Psykologforeningen mener publiseringspoengindikatoren med lukket ramme etter dagens formel gir god forutsigbarhet og god mulighet for lokal ressursstyring. Leddet «internasjonal vekt» i formelen kan imidlertid føre til mindre grad av samarbeid mellom norske institusjoner til fordel for internasjonalt samarbeid. Internasjonalt samarbeid er viktig og ønskelig, men Norge er et lite land og insentiver for nasjonalt samarbeid må tilrettelegges slik at ikke konkurranse *mellom* norske institusjoner går på bekostning av kvalitet og gode samarbeidsprosjekter.

At effekten av publiseringspoeng har avtatt, slik Hatlenutvalget påpeker, er ikke det samme som at avvikling av indikatoren ikke vil gi *redusert* forskningsproduksjon. Bortfall av denne indikatoren vil sannsynligvis føre til at forskning vektlegges mindre til fordel for aktiviteter med bedre økonomisk uttelling. Om dette er målet bør det være eksplisitt.

Kandidatproduksjon

Endringer i indikatoren for kandidatproduksjon vil påvirke gjennomføringsgrad. Dette kan føre til at det satses på produksjon av flere studiepoeng for å sikre inntekter, eventuelt på bekostning av Departementets kandidatmåltall for psykologutdanningen, og den uttalte målsetningen om økt gjennomstrømning av kandidater i alle studieprogram.

Mekanismer må eventuelt på plass slik at ikke budsjett- og administrative hensyn blir drivere for at kandidatantall går på bekostning av kvalitet. Samme prinsipp vil gjelde for doktorgradsindikatoren.

Finansiering knyttet til utviklingsavtaler

Vektlegging av utviklingsavtaler for tildeling av driftsmidler vil gi mindre transparens. Vektlegging av strategisk styring som det kan i større grad gi rom for skjønn og dårligere utgangspunkt for langtidsplanlegging. Felles indikatorer i sektoren er ønskelig for å sikre nasjonal transparens og hindre uønskede forskjeller som kan oppstå på grunn av den enkelte institusjons forhandlingskompetanse.

Antall finansieringskategorier for utdanningene

Forslaget til reduksjon i antall kategorier er lite oversiktlig. Det er vanskelig å uttale seg om dette når konsekvensene ikke er vurdert. Det er avgjørende å vite noe konkret om de nye satsene, og hvordan ressurskrevende studieprogram som psykologutdanningen ivaretas. Felles for flere helse- og sosialfaglige utdanninger er i dag at de er plassert i for lav kategori med tanke på ressursbehov. Dette gjelder også psykologstudiet og gir seg for eksempel utslag i for lite ressurser til trening i klinikk, som skyldes både materiell og personell ressursmangel.

Hægelandutvalget så i 2015 på muligheten for å redusere antallet kategorier fra seks til fire, med en grovere inndeling. Avhengig av hvordan Hatlenutvalgets forslag blir iverksatt tenker vi det er viktig å særlig ta høyde for personelle kostnader. Blant annet ekstern praksis og supervisjon som gjelder profesjonsstudiet i psykologi. De psykologiske fakultetene og instituttene har også utfordringer med å rekruttere fagfolk med nødvendig dobbeltkompetanse; Altså psykologspesialister med klinisk erfaring og samtidig forskerkompetanse. En forklaring på dette kan være at mange psykologspesialister ikke søker universitetstillinger grunnet lønnstap.

Umiddelbart kan det antas at psykologstudiene kommer bedre ut finansielt per student, men dette avhenger av at lokal ressursallokering følger kandidatbehov og benytter samme prinsipper som nasjonal allokering. Ikke minst må en unngå at eksisterende studiesteder taper i et nullsumspill dersom nye institusjoner skal starte med utdanning av psykologer.

Mangfold mellom utdanningsinstitusjonene

Hatlen-utvalget mener at dagens styringssystem medfører mindre ønsket mangfold mellom institusjonene, og at ett mål med en ny modell er økt mangfold. Påstanden om at særlig indikatorer med lukket ramme (publisering og ekstern finansiering) har ført til mindre mangfold er likevel ikke dokumentert.

Det er mer tenkelig at indikatorene har ført til større produksjon av studiepoeng, publikasjonspoeng osv., uten reduksjon i mangfoldet. Psykologforeningen mener mangfoldet i utdanningene heller er redusert av andre prosesser.

Vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard
President